HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

18 octombrie 2012*

„Recurs — Desen sau model industrial comunitar — Regulamentul (CE) nr. 6/2002 — Articolul 6, articolul 25 alineatul (1) literele (b) și (e) și articolul 61 — Desen sau model industrial comunitar înregistrat care reprezintă un personaj așezat — Marcă comunitară figurativă anterioară — Impresie globală diferită — Grad de libertate al autorului — Utilizator avizat — Întinderea controlului jurisdicțional — Nemotivare”

În cauzele conexate C-101/11 P și C-102/11 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 28 februarie 2011,

Herbert Neuman,

Andoni Galdeano del Sel,

cu domiciliul în Tarifa (Spania), reprezentați de S. Míguez Pereira, abogada,

Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI), reprezentat de J. Crespo Carrillo și de A. Folliard-Monguiral, în calitate de agenți,

recurenți,

cealaltă parte în proces fiind:

José Manuel Baena Grupo SA, cu sediul în Barcelona (Spania), reprezentată de A. Canela Giménez, abogado,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul U. Lõhmus (raportor), președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev și C. G. Fernlund, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

Hotărâre

1 Prin recursurile lor respective, domnii Neuman și Galdeano del Sel, pe de o parte, și Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI), pe de altă parte (denumiți în continuare, împreună, „recurenții"), solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 16 decembrie 2010, Baena Grupo/OAPI – Neuman și Galdeano del Sel (personaj așezat), T-513/09 (denumită în continuare „hotărârea atacată"), prin care s-a admis acțiunea în anulare formulată de José Manuel Baena Grupo SA (denumită în continuare „Baena Grupo") împotriva Deciziei Camerei a treia de recurs a OAPI din 14 octombrie 2009 (cauza R 1323/2008-3) privind o procedură de declarare a nulității între domnii Neuman și Galdeano del Sel, pe de o parte, și Baena Grupo, pe de altă parte (denumită în continuare „decizia în litigiu").

Cadrul juridic

2 Considerentul (14) al Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70) are următorul cuprins:

„Evaluarea caracterului individual al unui desen sau al unui model industrial presupune să se stabilească dacă există o diferență clară între impresia globală pe care acesta o produce asupra unui utilizator avizat care îl privește și impresia produsă asupra aceluiași utilizator de totalitatea desenelor sau modelelor deja existente, ținându-se seama de natura produsului căruia i se aplică sau în care este încorporat desenul sau modelul și mai ales de sectorul industrial căruia îi aparține și de gradul de libertate al autorului la elaborarea desenului sau a modelului."

3 Articolul 4 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Un desen sau un model industrial este protejat printr-un desen sau model industrial comunitar numai dacă are caracter individual și de noutate."

4 Articolul 5 din regulamentul menționat are următorul cuprins:

„(1) Se consideră că un desen sau model industrial reprezintă o noutate dacă niciun desen sau model identic nu a fost făcut public:

(a) în cazul unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat, înainte de data la care desenul sau modelul pentru care se solicită protecție a fost făcut public pentru prima dată;

(b) în cazul unui desen sau model industrial comunitar înregistrat, înainte de data de depunere a cererii de înregistrare a desenului sau modelului pentru care se solicită protecție sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data de prioritate.

(2) Desenele sau modelele sunt considerate identice dacă caracteristicile lor diferă între ele numai la nivelul unor detalii nesemnificative."

5 Articolul 6 din același regulament prevede:

„(1) Se consideră că un desen sau un model industrial are caracter individual dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat diferă de impresia produsă asupra unui asemenea utilizator de orice alt desen sau model care a fost făcut public:

(a) în cazul unui desen sau model industrial comunitar neînregistrat, înainte de data la care desenul sau modelul pentru care se solicită protecție a fost făcut public pentru prima dată;

(b) în cazul unui desen sau model industrial comunitar înregistrat, înainte de data de depunere a cererii de înregistrare sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data de prioritate.

(2) Pentru aprecierea caracterului individual trebuie să se ia în considerare gradul de libertate al autorului în elaborarea desenului sau a modelului."

6 Potrivit articolului 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 6/2002:

„(1) În sensul aplicării dispozițiilor articolelor 5 și 6, se consideră că un desen sau un model industrial a fost divulgat publicului dacă a fost publicat ca urmare a înregistrării sau în alt mod, sau a fost expus, utilizat în comerț sau făcut public în orice alt mod, înainte de data prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (a) și la articolul 6 alineatul (1) litera (a) sau [la] articolul 5 alineatul (1) litera (b) și la articolul 6 alineatul (1) litera (b), după caz, cu excepția situațiilor în care aceste acțiuni nu ar fi putut deveni cunoscute, în cursul normal al afacerilor, grupurilor specializate din sectorul în cauză care funcționează în Comunitate. Cu toate acestea, nu se consideră divulgat publicului un desen sau un model care a fost divulgat numai unui terț, în condiții de confidențialitate explicite sau implicite.

(2) În sensul dispozițiilor articolelor 5 și 6, nu se ia în considerare divulgarea dacă desenul sau modelul industrial pentru care se solicită protecția unui desen sau model industrial comunitar înregistrat a fost divulgat publicului:

(a) de către autor sau succesorul acestuia în drepturi sau de către un terț, ca urmare a unor informații pe care le-a furnizat sau a unor acte îndeplinite de autor sau succesorul acestuia în drepturi și

b) pe parcursul perioadei de douăsprezece luni premergătoare datei de depunere a cererii de înregistrare sau datei de prioritate, dacă se revendică o prioritate."

7 Articolul 25 din acest regulament, intitulat „Cauze de nulitate", prevede la alineatul (1) literele (b) și (e), precum și la alineatul (3):

„(1) Un desen sau un model industrial comunitar poate fi declarat nul numai dacă:

[...]

(b) desenul sau modelul nu îndeplinește condițiile stabilite de articolele 4-9;

[...]

(e) se utilizează un semn distinctiv într-un desen sau model ulterior și legislația comunitară sau legislația statului membru în cauză care reglementează respectivul semn îi conferă titularului dreptul de a interzice utilizarea în cauză;

[...]

(3) Cauzele prevăzute la alineatul (1) literele (d), (e) și (f) pot fi invocate numai de către solicitantul sau titularul dreptului anterior.

[...]"

8 Potrivit articolului 61 alineatele (1)-(3) din același regulament:

„(1) Hotărârile camerelor de recurs prin care se pronunță asupra unei căi de atac pot face obiectul unei acțiuni în fața Curții de Justiție.

(2) Acțiunea se înaintează pe motive de necompetență, încălcarea unor norme fundamentale de procedură, nerespectarea tratatului, nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia sau abuzul de putere.

(3) Curtea de Justiție are competența atât de a anula, cât și de a modifica hotărârea atacată."

Istoricul cauzei

9 Baena Grupo este titulara desenului sau modelului industrial comunitar nr. 426895-0002 (denumit în continuare „desenul sau modelul industrial contestat") următor:

10 Acesta a fost depus la 7 noiembrie 2005 și a fost înregistrat și publicat la 27 decembrie 2005 pentru produse care fac parte din clasa 99-00 în sensul Aranjamentului de la Locarno privind clasificarea internațională a desenelor și modelelor industriale, semnat la 8 octombrie 1968, cu modificările ulterioare (denumit în continuare „Aranjamentul de la Locarno"), și anume: „tricouri (ornamentație pentru); șepci (ornamentație pentru); etichete autocolante (ornamentație pentru); materiale tipărite, inclusiv materiale publicitare (ornamentație pentru)".

11 La 18 februarie 2008, domnii Neuman și Galdeano del Sel au depus la OAPI o cerere de declarare a nulității desenului sau modelului industrial contestat, întemeiată pe articolul 25 alineatul (1) literele (b) și (e) din Regulamentul nr. 6/2002. În cuprinsul cererii de declarare a nulității, aceștia susțineau că desenul sau modelul industrial contestat, pe de o parte, nu era nou și era lipsit de caracter individual în sensul articolului 4 din acest regulament coroborat cu articolele 5 și 6 din regulamentul menționat și, pe de altă parte, că se utiliza în acesta un semn distinctiv în sensul articolului 25 alineatul (1) litera (e) din același regulament.

12 În susținerea cererii de declarare a nulității, domnii Neuman și Galdeano del Sel au invocat marca comunitară figurativă anterioară nr. 1312651 (denumită în continuare „marcă anterioară") următoare:

13 Această marcă a fost înregistrată la 7 noiembrie 2000 pentru produse care fac parte din clasele 25, 28

și 32 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor, din 15 iunie 1957, cu revizuirile și cu modificările ulterioare (denumit în continuare „Aranjamentul de la Nisa”), care corespund, pentru fiecare dintre aceste clase, următoarei descrieri:

— clasa 25: „Articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, articole pentru acoperirea capului”;

— clasa 28: „Jocuri, jucării; articole de gimnastică și sport”;

— clasa 32: „Bere; ape minerale și gazoase și alte băuturi nealcoolice; băuturi și sucuri din fructe; siropuri și alte produse pentru prepararea băuturilor”.

14 Prin decizia din 15 iulie 2008, divizia de anulare a OAPI a admis cererea de declarare a nulității desenului sau modelului industrial contestat în temeiul articolului 25 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 6/2002.

15 La 16 septembrie 2008, Baena Grupo a formulat o cale de atac la OAPI, în temeiul articolelor 55-60 din Regulamentul nr. 6/2002, împotriva deciziei diviziei de anulare.

16 Prin decizia în litigiu, Camera a treia de recurs a OAPI (denumită în continuare „camera de recurs”) a considerat că divizia de anulare săvârșise o eroare prin faptul că a apreciat că se utilizase marca anterioară în desenul sau modelul industrial contestat. Camera de recurs a considerat totuși că acesta din urmă nu avea caracter individual, întrucât nu producea asupra utilizatorului avizat, și anume tineri sau copii care cumpără de obicei tricouri, șepci și etichete autocolante sau utilizatori de materiale tipărite, o impresie globală diferită de cea produsă de marca anterioară. Astfel, în temeiul articolului 60 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, camera de recurs a confirmat nulitatea desenului sau modelului industrial contestat, dar prin raportare la articolul 25 alineatul (1) litera (b) din acest regulament coroborat cu articolul 6 alineatul (1) din acesta.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

17 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 22 decembrie 2009, Baena Grupo a introdus o acțiune prin care a solicitat anularea deciziei în litigiu. În susținerea acțiunii, aceasta a invocat un singur motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 6 din Regulamentul nr. 6/2002. Reclamanta a invocat că diferențele dintre marca anterioară și desenul sau modelul industrial contestat sunt de așa natură încât impresia globală produsă asupra utilizatorului avizat de fiecare dintre aceste siluete este diferită.

18 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a anulat decizia în litigiu.

19 Tribunalul a apreciat, mai întâi, la punctul 20 din hotărârea atacată că se impune să se efectueze o comparație între, pe de o parte, impresia globală produsă de desenul sau modelul industrial contestat și, pe de altă parte, impresia globală produsă asupra utilizatorului avizat de marca anterioară, care constituie un desen sau un model industrial făcut public.

20 Acesta a arătat, la punctele 21 și 22 din hotărârea atacată, că impresia globală produsă de cele două siluete în cauză asupra utilizatorului avizat este determinată în mare măsură de expresia feței fiecăreia dintre acestea. Tribunalul a subliniat că diferența în expresia feței celor două siluete constituie o caracteristică fundamentală care este păstrată în memoria utilizatorului avizat, astfel cum a fost corect definit de camera de recurs.

21 În continuare, Tribunalul a constatat, la punctul 23 din hotărârea atacată, că această expresie coroborată cu poziția corpului care se înclină în față și care dă impresia unei anumite iritări va determina utilizatorul avizat să identifice „desenul sau modelul industrial anterior” drept un personaj

enervat. În schimb, impresia globală creată de desenul sau modelul industrial contestat nu este caracterizată prin manifestarea unui sentiment oarecare, pe baza expresiei feței sau a poziției corpului, care este caracterizată printr-o înclinare în spate.

22 În această privință, Tribunalul a afirmat, la punctul 24 din hotărârea atacată, că „diferența în expresia feței va apărea cu claritate tinerilor care cumpără tricouri și șepci[, și] va fi cu atât mai importantă pentru copiii care utilizează etichete autocolante pentru a personaliza obiecte, care vor fi și mai înclinați să acorde o atenție deosebită sentimentelor degajate de fiecare personaj care figurează pe o etichetă autocolantă”.

23 În sfârșit, Tribunalul a considerat, la punctul 25 din hotărârea atacată, că diferențele dintre cele două siluete „sunt suficient de importante pentru a crea o impresie globală diferită asupra utilizatorului avizat, în pofida existenței unor similitudini privind alte aspecte și a libertății considerabile de care se bucură autorul unor siluete precum cele din speță”.

24 Tribunalul a concluzionat din aceasta, la punctul 26 din hotărârea atacată, că camera de recurs a săvârșit o eroare prin faptul că a apreciat că desenul sau modelul industrial contestat nu producea asupra utilizatorului avizat o impresie globală diferită de cea produsă de „desenul sau modelul industrial anterior” invocat în susținerea cererii de declarare a nulității.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

25 Prin Ordonanța președintelui Curții din 11 aprilie 2011, cauzele C-101/11 P și C-102/11 P au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

26 Prin recursul formulat, domnii Neuman și Galdeano del Sel solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— pronunțarea nulității desenului sau modelului industrial contestat sau, cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și

— obligarea Baena Grupo la plata cheltuielilor de judecată efectuate în cadrul prezentului recurs și în fața Tribunalului.

27 Prin recursul formulat, OAPI solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— pronunțarea unei noi hotărâri pe fond, respingând acțiunea formulată împotriva deciziei în litigiu, sau trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și

— obligarea Baena Grupo la plata cheltuielilor de judecată.

28 În memoriul în răspuns, Baena Grupo solicită Curții:

— declararea ca inadmisibil a recursului formulat în cauza C-101/11 P sau, în subsidiar, respingerea acestui recurs;

— respingerea ca nefondat a recursului formulat în cauza C-102/11 P și

— obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

29 În susținerea recursului, domnii Neuman și Galdeano del Sel invocă trei motive. Primele două motive sunt întemeiate pe o eroare de drept pe care ar fi săvârșit-o Tribunalul la aplicarea articolului 25 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002 coroborat cu articolele 4-9 din acesta și, respectiv, a articolului 25 alineatul (1) litera (e) din acest regulament. Cel de al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a obligației de motivare a hotărârii atacate.

30 În susținerea recursului, OAPI invocă două motive întemeiate pe încălcarea de către Tribunal, pe de o parte, a articolului 61 din Regulamentul nr. 6/2002 și, pe de altă parte, a articolului 25 alineatul (1) litera (b) din acest regulament coroborat cu articolul 6 din acesta. Al doilea motiv este împărțit în două aspecte, prin care OAPI susține, pe de o parte, că Tribunalul a confundat criteriile specifice ale dreptului mărcilor și cele proprii dreptului desenelor sau modelelor industriale comunitare și, pe de altă parte, că nu și-a îndeplinit obligația de motivare.

Cu privire la primul motiv invocat de OAPI, întemeiat pe încălcarea articolului 61 din Regulamentul nr. 6/2002

Argumentele părților

31 În primul rând, referindu-se la Hotărârea din 15 aprilie 2010, Schräder/OCVV (C-38/09 P, Rep., p. I-3209, punctul 77), OAPI critică Tribunalul pentru că a procedat, în cadrul aprecierii legalității deciziei în litigiu, la o examinare foarte detaliată a „desenelor sau modelelor industriale comunitare în cauză”.

32 Potrivit OAPI, controlul validității desenelor sau modelelor industriale comunitare, care se caracterizează printr-un nivel de complexitate tehnică ridicată, privește, în cadrul articolului 25 alineatul (1) literele (b) și (d) din Regulamentul nr. 6/2002, doar determinarea gradului de libertate al autorului. OAPI consideră că, prin faptul că nu și-a limitat controlul la cel al erorilor vădite de apreciere a validității unor astfel de desene sau modele industriale, Tribunalul a depășit domeniul de aplicare al articolului 61 din acest regulament.

33 În al doilea rând, OAPI susține că, prin faptul că a apreciat că expresia unor sentimente ale personajelor „modelelor în cauză” este mai importantă decât reprezentarea grafică a acestor modele, Tribunalul a substituit raționamentul camerei de recurs cu propriul raționament. În acest mod, Tribunalul ar fi procedat la o nouă apreciere a faptelor fără a-și limita examinarea la controlul legalității deciziei în litigiu.

34 În această privință, OAPI consideră că, prin faptul că a omis să precizeze natura erorii săvârșite de camera de recurs la aplicarea articolului 25 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002 coroborat cu articolul 6 din acesta, Tribunalul nu îi permite să tragă concluziile din hotărârea atacată în vederea unei aplicări corecte a articolului 6 din regulamentul menționat.

35 Baena Grupo consideră că argumentul OAPI nu este întemeiat. Potrivit acesteia, Tribunalul dispune de o libertate totală în aprecierea faptelor cauzei. În această privință, Baena Grupo citează Hotărârea din 30 martie 2000, VBA/Florimex și alții (C-265/97 P, Rec., p. I-2061), în care Curtea se referă, în cadrul unui recurs ulterior declarat în fața sa, la aprecierea elementelor de probă efectuată de Tribunal.

Aprecierea Curții

36 Se impune să se verifice dacă Tribunalul a depășit limitele controlului său și a substituit aprecierea OAPI cu propria apreciere.

37 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 61 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, se poate formula o acțiune împotriva deciziilor camerelor de recurs ale OAPI în fața Tribunalului pentru nerespectarea tratatului, nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia. Rezultă că Tribunalul este competent pentru a exercita un control deplin de legalitate cu privire la aprecierea OAPI legată de elementele prezentate de solicitant (a se vedea Hotărârea din 5 iulie 2011, Edwin/OAPI, C-263/09 P, Rep., p. I-5853, punctul 52, și Hotărârea din 20 octombrie 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, Rep., p. I-10153, punctul 66).

38 Astfel, în temeiul acestei dispoziții, Tribunalul este chemat să aprecieze legalitatea deciziilor camerelor de recurs controlând aplicarea dreptului Uniunii de către acestea mai ales în lumina elementelor de fapt care au fost aduse la cunoștința camerelor menționate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 decembrie 2008, Les Éditions Albert René/OAPI, C-16/06 P, Rep., p. I-10053, punctul 38, și Ordonanța din 28 martie 2011, Herhof/OAPI, C-418/10 P, punctul 47).

39 Mai precis, Tribunalul poate efectua un control integral al legalității deciziilor camerelor de recurs ale OAPI, la nevoie verificând dacă aceste camere au dat o calificare juridică exactă situației de fapt din litigiu sau dacă aprecierea elementelor de fapt care au fost prezentate camerelor menționate nu este afectată de erori (a se vedea prin analogie Hotărârea Les Éditions Albert René/OAPI, citată anterior, punctul 39, și Ordonanța Herhof/OAPI, citată anterior, punctul 48).

40 Astfel, atunci când este chemat să aprecieze legalitatea unei decizii a unei camere de recurs a OAPI, Tribunalul nu poate fi ținut de o apreciere eronată a situației de fapt efectuată de această cameră, în măsura în care respectiva apreciere face parte din concluziile a căror legalitate este contestată la Tribunal (a se vedea prin analogie Hotărârea Les Éditions Albert René/OAPI, citată anterior, punctul 48).

41 Desigur, Tribunalul poate să recunoască OAPI, în special atunci când acesta din urmă este chemat să efectueze aprecieri cu un grad înalt de tehnicitate, o anumită marjă de apreciere și să se limiteze, în ceea ce privește întinderea controlului său asupra deciziilor camerei de recurs în domeniul modelelor sau desenelor industriale, la o examinare a erorilor vădite de apreciere (Hotărârea PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, citată anterior, punctul 67).

42 Cu toate acestea, în speță, OAPI nu a stabilit că aprecierea în cauză impunea evaluări deosebit de tehnice care să justifice nerecunoașterea unei marje de apreciere care determină limitarea sferei de control al Tribunalului la erori vădite.

43 În plus, Baena Grupo a susținut în fața Tribunalului că, prin faptul că a considerat că desenul sau modelul industrial contestat nu avea caracter individual, întrucât nu producea asupra utilizatorului avizat o impresie globală diferită de cea produsă de marca anterioară, camera de recurs a încălcat articolul 6 din Regulamentul nr. 6/2002.

44 Rezultă că, întrucât Baena Grupo a contestat aprecierea camerei de recurs referitoare la impresia globală produsă asupra utilizatorului avizat de fiecare dintre siluetele în cauză, Tribunalul era competent să examineze aprecierea camerei de recurs menționate, legată de similitudinea mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat (a se vedea prin analogie Hotărârea Les Éditions Albert René/OAPI, citată anterior, punctul 47).

45 În consecință, Tribunalul putea, fără a săvârși o eroare de drept, să procedeze, la punctele 20-25 din hotărârea atacată, la examinarea concretă a aprecierilor furnizate de camera de recurs pentru a anula decizia în litigiu.

46 Este necesar deci să se respingă primul motiv al OAPI ca nefondat.

Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv invocat de OAPI și la primul motiv invocat de domnii Neuman și Galdeano del Sel, întemeiate pe încălcarea articolului 25 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 6/2002 coroborat cu articolele 4-9 din același regulament

Argumentele părților

47 În primul rând, OAPI susține că Tribunalul a confundat criteriile specifice ale dreptului mărcilor și cele proprii dreptului desenelor sau modelelor industriale comunitare. Potrivit acestuia, dreptul mărcilor tinde să protejeze interesul general al consumatorilor pentru ca aceștia să nu se înșele în momentul achiziționării unor produse sau a unor servicii care fac obiectul unei mărci, în timp ce dreptul desenelor sau modelelor industriale comunitare urmărește să protejeze interese private, și anume, pe cele ale unui operator care dezvoltă sau exploatează crearea unei forme, independent de eventuala existență a unui risc de confuzie cu privire la originea comercială a produsului cumpărat. Mai precis, OAPI reproșează Tribunalului că și-a întemeiat comparația „desenelor sau modelelor industriale în cauză", la punctele 22 și 23 din hotărârea atacată, pe amintirea imperfectă pe care utilizatorul avizat o păstrează în memorie.

48 În această privință, atât domnii Neuman și Galdeano del Sel, cât și OAPI consideră că respectiva comparație nu ar trebui să fie întemeiată pe amintirea imperfectă a utilizatorului avizat, ci pe o comparație directă a siluetelor în cauză.

49 În al doilea rând, OAPI reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept în măsura în care, la punctul 24 din hotărârea atacată, nu și-a întemeiat examinarea impresiei produse de „desenele sau modelele industriale în cauză" pe percepția ansamblului publicului pertinent. Astfel, acesta și-ar fi limitat examinarea acestor desene sau modele industriale doar la percepția unei părți din publicul pertinent, și anume cea a tinerilor utilizatori de tricouri, de șepci și de etichete autocolante.

50 În al treilea rând, domnii Neuman și Galdeano del Sel susțin că, prin faptul că la punctul 21 din hotărârea atacată, a considerat că impresia globală produsă de cele două siluete în cauză asupra utilizatorului avizat este determinată de expresia feței fiecăreia dintre ele, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept. Susțin că desenul sau modelul industrial contestat este lipsit de caracter individual și că diferențele mici în expresia celor două siluete în cauză nu au o influență asupra impresiei globale pe care o produc. În această privință, domnii Neuman și Galdeano del Sel subliniază identitatea produselor vizate și a publicului căruia i se adresează. În plus, ei arată că, la punctul 25 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis că autorii de siluete se bucură de un grad important de libertate.

51 Baena Grupo apreciază că, prin argumentele lor, domnii Neuman și Galdeano del Sel se limitează, în realitate, la a repune în discuție analiza situației de fapt pe care a efectuat-o Tribunalul și urmăresc astfel să obțină din partea Curții să substituie aprecierea Tribunalului cu propria apreciere.

52 Baena Grupo susține de asemenea inadmisibilitatea obiecției OAPI cu privire la publicul pertinent pentru motivul că Tribunalul nu era obligat să se pronunțe asupra acestuia.

Aprecierea Curții

53 În ceea ce privește, în primul rând, pretinsa eroare de drept săvârșită de Tribunal cu ocazia comparării mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat, trebuie să se sublinieze, mai întâi, că Regulamentul nr. 6/2002 nu cuprinde definiția noțiunii „utilizator avizat" pe care o folosește. Aceasta trebuie totuși înțeleasă ca o noțiune intermediară între cea a consumatorului mediu, aplicabilă în domeniul mărcilor, căruia nu i se cer cunoștințe specifice și care, în general, nu face o comparație directă între mărcile în conflict, și cea a specialistului expert, care deține cunoștințe tehnice aprofundate. Astfel, noțiunea „utilizator avizat" poate fi înțeleasă ca desemnând un utilizator dotat nu

cu o atenție medie, ci cu o vigilență specifică, fie ca urmare a experienței sale personale, fie a cunoștințelor sale extinse cu privire la sectorul vizat (a se vedea Hotărârea PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, citată anterior, punctul 53).

54 În această privință, este adevărat că însăși natura utilizatorului avizat, astfel cum acesta a fost definit de Curte, implică faptul că, atunci când este posibil, acesta va proceda la comparația directă a mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat. Totuși, nu se poate exclude ca o astfel de comparație să fie imposibilă sau neobișnuită în sectorul vizat, în special din cauza împrejurărilor specifice sau a caracteristicilor obiectelor pe care le reprezintă marca anterioară și desenul sau modelul industrial contestat (a se vedea în acest sens Hotărârea PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, citată anterior, punctul 55).

55 Prin urmare, nu i se poate reproșa în mod util Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a efectuat o apreciere a impresiei globale produse de marca anterioară și de desenul sau modelul industrial contestat fără să se pornească de la premisa potrivit căreia un utilizator avizat ar proceda în orice situație la o comparație directă a acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, citată anterior, punctul 56).

56 Aceasta cu atât mai mult cu cât, în lipsa unei indicații precise în această privință în cadrul Regulamentului nr. 6/2002, nu se poate considera că legiuitorul Uniunii a avut intenția de a limita aprecierea eventualelor modele industriale sau desene la o comparație directă (a se vedea Hotărârea PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, citată anterior, punctul 57).

57 În consecință, cu ocazia comparării mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept prin faptul că și-a întemeiat raționamentul, la punctele 22 și 23 din hotărârea atacată, pe amintirea imperfectă a impresiei globale produse de cele două siluete pe care utilizatorul avizat o păstrează în memorie.

58 În consecință, această obiecție trebuie respinsă ca neîntemeiată.

59 În al doilea rând, în ceea ce privește obiecția potrivit căreia Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept prin faptul că și-a limitat examinarea mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat la percepția unei părți din publicul pertinent, se impune, cu titlu introductiv, să se precizeze că această obiecție nu este, spre deosebire de ceea ce susține Baena Grupo, inadmisibilă. Astfel, obiecția respectivă urmărește cenzurarea unei erori de drept pretins săvârșite de acesta în interpretarea sau în aplicarea Regulamentului nr. 6/2002 și susceptibile, în ipoteza în care este demonstrată, să vicieze ansamblul raționamentului dezvoltat de Tribunal.

60 Cu privire la fond, trebuie să se constate că această obiecție a OAPI se întemeiază pe o lectură eronată a hotărârii atacate. Astfel, cu ocazia comparării mărcii anterioare și a desenului sau modelului industrial contestat, Tribunalul s-a referit, la punctul 22 din hotărârea atacată, la utilizatorul avizat, „astfel cum a fost corect definit de camera de recurs”.

61 Tribunalul a luat astfel în considerare ansamblul publicului pertinent, după cum a fost definit de camera de recurs, și anume tinerii, copiii și utilizatorii de materiale tipărite, inclusiv materiale publicitare. Aceeași situație este valabilă în ceea ce privește raționamentul Tribunalului expus la punctul 23 din hotărârea atacată, în care acesta s-a referit la respectivul utilizator avizat cu ocazia examinării impresiei produse de marca anterioară și de desenul sau modelul industrial contestat. În continuare, la punctul 24 din hotărârea atacată, Tribunalul a afirmat, mai precis, că diferența în expresia feței celor două siluete va apărea cu claritate tinerilor și copiilor.

62 Prin urmare, nu se poate reproșa valabil Tribunalului că nu și-a întemeiat examinarea siluetelor pe ansamblul publicului pertinent.

63 În al treilea rând, trebuie arătat că domnii Neuman și Galdeano del Sel reproșează, în esență, Tribunalului faptul că a considerat că expresia feței celor două siluete este cea care determină impresia globală a mărcii anterioare și a desenului sau modelului contestat asupra utilizatorului avizat.

64 În această privință, trebuie să se constate că, prin argumentația lor, domnii Neuman și Galdeano del Sel se limitează, în realitate, să repună în discuție analiza situației de fapt pe care a efectuat-o Tribunalul în cadrul aprecierii impresiei globale produse de marca anterioară și desenul sau modelul industrial contestat și urmăresc în acest mod să obțină din partea Curții să substituie aprecierea Tribunalului cu propria apreciere.

65 Astfel, fără să fi susținut și fără să fi demonstrat că Tribunalul ar fi denaturat faptele care îi fuseseră deduse judecății, domnii Neuman și Galdeano del Sel s-au limitat la a reproșa Tribunalului că a apreciat eronat împrejurările speței pentru a stabili că desenul sau modelul industrial contestat producea asupra utilizatorului avizat o impresie globală diferită de cea produsă de marca anterioară invocată în susținerea cererii de declarare a nulității.

66 Or, în temeiul unei jurisprudențe constante, Tribunalul este singurul competent, pe de o parte, să constate faptele, cu excepția cazurilor în care inexactitatea materială a constatărilor sale ar rezulta din înscrisurile aflate la dosar care i-au fost prezentate, și, pe de altă parte, să aprecieze aceste fapte. Aprecierea faptelor nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării elementelor care i-au fost prezentate, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2007, Henkel/OAPI, C-144/06 P, Rep., p. I-8109, punctul 49 și jurisprudența citată).

67 Prin urmare, este necesar să se respingă această obiecție ca inadmisibilă.

68 Din ceea ce precedă rezultă că al doilea motiv al OAPI și primul motiv al domnilor Neuman și Galdeano del Sel trebuie să fie respinse în întregime.

Cu privire la al doilea motiv invocat de domnii Neuman și Galdeano del Sel, întemeiat pe încălcarea articolului 25 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul nr. 6/2002

Argumentele părților

69 Domnii Neuman și Galdeano del Sel critică Tribunalul pentru că nu a aplicat articolul 25 alineatul (1) litera (e) din regulamentul menționat. Potrivit acestora, sunt întrunite toate condițiile impuse pentru a constata existența unui risc de confuzie între marca anterioară și desenul sau modelul industrial contestat. În consecință, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept prin faptul că a omis să se pronunțe asupra dispoziției menționate și prin faptul că nu a interzis utilizarea desenului sau modelului industrial contestat.

70 Baena Grupo apreciază că acest motiv este inadmisibil, în măsura în care ar urmări să repună în discuție aprecieri de fapt efectuate de Tribunal în hotărârea atacată.

Aprecierea Curții

71 Trebuie constatat că este vorba despre un motiv care nu a fost invocat în fața Tribunalului în vederea anulării deciziei în litigiu și că, în orice caz, acesta nu constituie nicidecum un motiv de ordine publică pe care Tribunalul ar fi fost ținut să îl invoce din oficiu.

72 Or, în conformitate cu articolul 113 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, recursul nu poate modifica obiectul litigiului dedus judecății Tribunalului. Astfel, în cadrul recursului, competența Curții este limitată la aprecierea soluției legale date cu privire la motivele dezbătute în fața primei instanțe (a se vedea în special Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Brazzelli Lualdi și alții, C-136/92 P, Rec., p. I-1981, punctul 59, Hotărârea din 15 martie 2007, T.I.M.E. ART/OAPI, C-171/06 P, punctul 24, precum și Hotărârea din 20 septembrie 2007, Nestlé/OAPI, C-193/06 P, punctul 56).

73 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de OAPI și la al treilea motiv invocat de domnii Neuman și Galdeano del Sel, întemeiate pe nemotivarea hotărârii atacate

Argumentele părților

74 OAPI susține că, prin faptul că a omis, pe de o parte, să furnizeze motivele pentru care „diferența în expresia feței va apărea cu claritate tinerilor care cumpără tricouri și șepci”, astfel cum se constată la punctul 24 din hotărârea atacată, și, pe de altă parte, să se refere la publicul constituit din utilizatorii de materiale tipărite, inclusiv materiale publicitare, Tribunalul nu și-ar fi îndeplinit obligația de motivare.

75 Domnii Neuman și Galdeano del Sel reproșează de asemenea Tribunalului că nu a motivat în mod precis, exact și coerent hotărârea atacată, cu încălcarea drepturilor procedurale ale recurenților.

76 În ceea ce privește obiecțiile OAPI, Baena Grupo apreciază că Tribunalul nu este ținut să se pronunțe asupra publicului pertinent, astfel cum este menționat la punctul 52 de mai sus, și, în consecință, hotărârea sa nu poate fi afectată de nemotivare.

77 În ceea ce privește obiecțiile domnilor Neuman și Galdeano del Sel, Baena Grupo invocă inadmisibilitatea acestora. Baena Grupo susține că domnii Neuman și Galdeano del Sel nu ar fi indicat părțile din hotărârea atacată care ar fi afectate de o astfel de nemotivare.

Aprecierea Curții

78 În ceea ce privește încălcarea obligației de motivare invocată de OAPI, aceasta este întemeiată pe susținerea că Tribunalul ar fi omis, pe de o parte, să furnizeze motivele pentru care „diferența legată de expresia feței va fi evidentă pentru tinerii care cumpără tricouri și șepci” și, pe de altă parte, să se refere la publicul constituit din utilizatorii de „materiale tipărite, inclusiv materiale publicitare”.

79 În această privință, trebuie amintit că obligația de motivare a hotărârilor rezultă din articolul 36 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut și al articolului 81 din Regulamentul de procedură al Tribunalului (a se vedea în special Hotărârea din 4 octombrie 2007, Naipes Heraclio Fournier/OAPI, C-311/05 P, punctul 51 și jurisprudența citată).

80 Reiese dintr-o jurisprudență constantă că hotărârile Tribunalului trebuie să fie suficient de motivate pentru a permite Curții să își exercite controlul jurisdicțional (a se vedea în special Hotărârea Naipes Heraclio Fournier/OAPI, citată anterior, punctul 52 și jurisprudența citată).

81 În speță, având în vedere în special constatările efectuate la punctele 60-62 din prezenta hotărâre, este suficient să se constate că raționamentul urmat de Tribunal în hotărârea atacată este în sine clar și comprehensibil și că este de natură să permită să se cunoască motivele pentru care Tribunalul a admis motivul unic invocat în fața sa de Baena Grupo. Hotărârea atacată nu este, așadar, afectată de nemotivare.

82 În consecință, este necesar să se respingă acest motiv ca nefondat.

83 Ținând seama de ceea ce precedă, se impune să se respingă prezentele recursuri ca fiind în parte inadmisibile și în parte nefondate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

84 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

85 Întrucât domnii Neuman și Galdeano del Sel au căzut în pretenții în recursul din cauza C-101/11 P, iar Baena Grupo a solicitat obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea domnilor Neuman și Galdeano del Sel la plata cheltuielilor de judecată aferente acestui recurs.

86 Întrucât OAPI a căzut în pretenții în recursul din cauza C-102/11 P, iar Baena Grupo a solicitat obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată aferente acestui recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară și hotărăște:

1) Respinge recursurile.

2) Domnii Neuman și Galdeano del Sel suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de José Manuel Baena Grupo SA, aferente recursului în cauza C-101/11 P.

3) Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de José Manuel Baena Grupo SA, aferente recursului în cauza C-102/11 P.

Semnături